

El primer ministre italià, Mario Monti, en la intervenció a l'State of the Union, on va demanar més implicació per part dels estats membres.

L'estat de la Unió

La prosperitat de la Unió Europea s'aconseguirà amb més integració, una identitat nacional europea i més implicació del Banc Central Europeu. Són les conclusions a què van arribar els polítics i acadèmics europeus participants a l'State of the Union, que la Universitat Europea va organitzar a Florència els dies 9 i 10 de maig.

El missatge de quasi tots els participants – més de seixanta conferenciant– de l'State of the Union (SoU) demanava la integració dels estats i la necessitat de crear un mercat comú, tant en l'àmbit econòmic com en el de les idees i les solucions polítiques. L'esperit europeista de la cita –que va tenir lloc a Florència la setmana passada– ja es notava al discurs de presentació, a càrrec del jove batlle de Florència, Matteo Renzi: “Hi guanyarem amb més Europa, i no

amb menys”, va dir Renzi, que va afegir que “Europa no és el problema, sinó la solució” i que també va fer al·lusió a una necessària “revolució” dins la Unió per a sortir de la crisi amb garanties.

Com sempre ha caracteritzat l'Europa romàntica, el discurs del SoU va ser de potenciar la política per sobre de l'economia. Enrico Rossi, president de la Toscana –regió on es troba Florència–, va assegurar que, “en primer lloc, cal combatre els fonamentalistes del mercat,

perquè a curt termini són els qui causen la greu crisi que patim”. És el moment, segons Rossi, “de tornar als orígens d'Europa i de posar de nou en primer lloc els polítics”. En aquest sentit, es va moure tota la conferència, per bé que ningú no ignorava el poder dels mercats i com la crisi del deute condiciona les polítiques dels estats membres.

Política única. Que la política passi davant de l'economia i els condicio-

nants dels mercats és l'esperança de la vella Europa, però també de la nova. Fins i tot al país governat per la tecnocràcia. El president de la República d'Itàlia, Giorgio Napolitano, va assegurar en un escrit per al SoU que "l'única alternativa als mercats és plantar-hi cara amb valors democràtics i federals". També va intervenir-hi Mario Monti, el tecnòcrata primer ministre d'Itàlia. Va demanar més integració als països que formen la Unió Europea, perquè "s'han de debatre les propostes per a sortir d'aquesta situació". Per a Monti, que va destacar que "sis mesos a la presidència d'Itàlia s'han fet molt més llargs que no pas deu anys a la Unió", el principal error de la Unió Europea aquests darrers anys ha estat de pensar que la crisi del deute era un problema de la Unió, perquè en realitat "és un problema de les polítiques de cadascun dels estats membres".

Sembla que la intenció dels dirigents més europeistes és conscienciar els líders europeus de què és la UE. Per a Durão Barroso, president de la Comissió Europea i encarregat de tancar la primera jornada de la trobada, "quan els líders polítics debaten a Brussel·les certes propostes i tornen a casa dient que ells no ho han decidit, sinó que ha estat la UE, tenim un problema greu". Sense esmentar la possibilitat que els mercats prenguin aquestes decisions a Brussel·les, Barroso va posar l'èmfasi a fer entendre que "les polítiques de la Unió no són polítiques exteriors".

El poder econòmic. Cap dels polítics i acadèmics que es varen trobar al Palazzo Vecchio de Florència no va eludir el poder que ara mateix tenen les institucions econòmiques dins les polítiques europees. Jan Zielonka, professor de la Universitat d'Oxford, va ser el més expressiu: "Quan vaig entrar a la Universitat, el món el dominaven els comunistes i els EUA; ara, el dominen forces i poders que ni podem anomenar però que caminen i decideixen autònomament". Oli Rehn, vice-president de la Comissió per a afers econòmics, va remarcar la importància que el capital privat té i tindrà per al creixement dins la Unió. Amb la victòria de François Hollande a les presidencials franceses, sembla que els polítics europeus parlen més de creixement, fins i tot de "creixement verd", com va introduir

Barroso: "La proposta dels bons és a la taula des del setembre. Posem-nos-hi!"

Rehn. Però el principal problema de la Unió, sigui per a aconseguir creixement o no, és la necessitat de consens. Fabrizio Sacromani, president del Banc d'Itàlia, advertia que "si es vol tenir un mercat únic per a ser competitius, cal aprofitar els recursos de què disposem i gestionar-los d'una única manera". A l'hora de parlar de sectors estratègics com el gas o l'electricitat, va arribar un exemple de gestió des de Rússia. Oleg Kharkhordin, rector de la Universitat Europea de Sant Petersburg, presentava a la sala una Unió Eurasiàtica entre Rússia, Bielorrússia i el Kazakhstan on, comparativament amb la Unió, es gestionaven millor les infraestructures i els recursos de què es disposaven. Kharkhordin fins i tot es va permetre de donar una petita lliçó a uns europeus que, segons ell, encara no han dibuixat una identitat nacional com cal per a defensar aquest mercat comú.

Es va demanar més compromís als països que formen part de la UE i més compromís d'identitat per als líders polítics, però també va haver-hi temps per a parlar de la necessitat que el Banc Central Europeu s'hi impliqués més. Sacromani va ser el més clar de tots. Va felicitar el BCE per la tasca de control de preus, però li demanà, alhora, que s'impliqués més en l'estabilitat financera: "Els bancs centrals de cada estat tenen unes competències restringides", va recordar. I va afegir que ha d'arribar més inversió als estats membres i a les empreses, tant de capital privat com de públic. A l'State of Union els *eurobons* van tenir una bona acollida. Sacromani els veia amb bons ulls, com una iniciativa més a favor d'aquesta inversió. Però Mario Monti i Barroso també varen ser clars. El primer ministre italià va deixar clar que "cal ajudar tots els països", perquè "només amb actituds de països ben posicionats com Alemanya no ens en sortirem". Barroso, en aquesta línia integracionista, va queixar-se de la dilació amb què es prenen mesures clau: "La proposta dels bons

són a la taula des del setembre. Som al maig. Posem-nos-hi!", va animar, en un discurs enèrgic i amb intenció de marcar una idea d'integració i de progrés.

Esforz de tothom. Sembla essencial un canvi de concepcions per part de molta gent dins la Unió Europea. Pel que es va assenyalar a l'State of Union de Florència, el primer pas ha de ser assumir la política europea com alguna cosa més que una "política exterior", com assenyala Durão Barroso. La manera d'identificar els ciutadans amb la política dels 27 és fer-la seva, i això requereix esforç per part de líders polítics que no esquivin responsabilitats. "Cal conjuntar responsabilitat amb solidaritat", va dir Barroso. "Al món hi ha demanda d'acció de la Unió Europea, però ens hem d'organitzar més bé", va remarcar Javier Solana parlant del paper exterior de la UE.

Més enllà del progrés que ara demana tothom, els europeistes volen més integració, més coordinació i més solidaritat. Si manessin els europeistes i no els mercats, a Alemanya no li fóra tan fàcil d'imposar les seves receptes contra la crisi, el Parlament Europeu tindria moltes més atribucions que els dirigents estatals s'encarregarien de fer saber als ciutadans i el BCE tindria competències molt més profitoses per a molts dels estats membres, i també per als mercats. Però Europa encara no és així.

"Europa pot tornar a ser totalment competitiva", es va dir. Per a arribar-hi, molts dels conferenciants estaven d'acord que calia una consolidació fiscal. És veritat que falten ítems polítics com ara la integració i la identitat dels governs estatals amb les polítiques de Brussel·les. Però, segurament, a Florència va quedar clar que la vertadera prosperitat de la Unió Europea –l'econòmica– demana més responsabilitat per part del BCE, més solidaritat dels europeus rics envers els pobres i menys egoisme. Perquè, com va assenyalar Mario Monti, "esdevé complicat posar d'acord 27 països per a impulsar mesures que ens puguin fer sortir de la crisi". Els interessos són molts diversos, segons el primer ministre italià, per bé que n'hi hauria d'haver un de comú: el benefici de la UE.

Adrián Caballero